

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā

Lauku attīstība

26. - 27.02. 2019. Briselē

Darba grupas sanāksmē piedalījās ZSA eksperts Valters Zelčs

Darba grupā skatītie jautājumi:

- Nākotnes KLP;
- "Sadarbības" pasākumiem;
- KLP tīkliem;
- EK redzējums par KLP apstiprināšanas virzību;
- EK Sociālā dialoga darba grupu lietderības izvērtējums.

1. Nākotnes KLP

Pēc dienaskārtības apstiprināšanas, tika uzsākta diskusija par nākotnes KLP. No COPA-COGECA liels satraukums ir par ComEnvi (*Eiropas parlamenta vides, sabiedrības veselības, un pārtikas nekaitīguma komiteja*) notikušo balsojumu, kurā komisijas dalībnieki ir vienojušies par grozījumu priekšlikumiem Eiropas Komisijas KLP stratēģisko plānu regulā. Tiesa, vissatraucošākās izmaiņas ComEnvi ir piedāvājuši pirmajā pilārā, taču arī lauku attīstības sakarā, pretēji COPA-COGECA, ministru padomes, ComAgri, un citu iesaistīto pušu viedoklim, ComEnvi atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumam par ADSI maksājuma neattiecināšanu uz vidi. Tāpat ComEnvi piedāvā mainīt Komisijas piedāvājumu, nosakot, ka 40% no otrā pilāra līdzekļiem ir jāatvēl ar vidi saistītu problēmu risināšanā, kā arī zem investīcijas, kuras tiek veiktas no lauku attīstības, nedrīkst veicināt lopkopības intensifikāciju.

Šobrīd ComEnvi jau ir noticis balsojums, un viņi ir gatavi savus priekšlikumus virzīt uz plenārsēdi. ComAgri ir atlikuši balsojuma datumu, tas norisināsies laikā līdz 8. Aprīlim. Iepriekš ComEnvi pārstāvis bija minējis, ka ar saviem priekšlikumiem dosies uz plenārsēdi, negaidot ComAgri priekšlikumus, tādā veidā izdarot spiedienu uz lauksaimniekiem, taču COPA-COGECA, pēc normatīvo aktu analīzes atklāja, ka šis paziņojums ir bijis blefs un juridiski tas nav iespējams. Kā norāda darba grupas vadītāja – protams, ka ComAgri KLP sakarā ir daudz ietekmīgāka, un iespējamība, ka viņu priekšlikumi ņems vērā, ir salīdzinoši lielāka, tomēr fakts, ka ComEnvi pirmie ir vienojušies par grozījumu priekšlikumiem, paver iespējas ātrāk uzsākt sadarbību ar Eiropas Parlemnta deputātiem, sevišķi, populistisku retoriku piekopjošajiem.

Diskusijā starp darbagrupas dalībniekiem tika pausts vienbalsīgs atbalsts COPA-COGECA pozīcijai par to, ka ADSI ir jāturpina attiecināt uz vidi, kā arī tika panāgta vienprātība par to, ka nedrīkst pārtraukt investīcijas liellopu saimniecību intensifikācijā.

2. Sadarbības pasākumi

Ar prezentāciju par EIP-AGRI bija ieradies pārstāvis no Eiropas Komisijas. Prezentācijas mērķis bija iepazīstināt darbagrupas dalībniekus ar to, kas vispār ir EIP-AGRI, kā tas tiek īstenots, kā arī

pastāstīt par piemēriem un progresu atsevišķās ES dalībvalstīs. Lielākā daļa dalībvalstu, tostarp arī Latvija, tikai tagad sāk īstenot savās Lauku Attīstības Programmās esošos pasākumus, līdz ar to, secinājumus par to efektivitāti vēl nevar veidot. Ir divas dalībvalstis, kuras vēl nav sākušas realizēt pasākumus zem "sadarbības". Itālijas pārstāvis uzsver, ka ideja par sadarbības pasākumiem ir ļoti laba, un apsveicama, taču šos projektus ir ļoti grūti realizēt birokrātiskā sloga dēļ. Arī Latvijas gadījumā tiek uzsvērtas administrēšanas sarežģītība, pamatojot to, piemēram, ar iepirkuma nepieciešamību pirkumiem virs 70 eiro.

3. Nākotnes KLP tīkli.

Tā kā ir plānots veikt vairāku tīklu apvienošanu, ir ļoti grūti saprast, kā inovāciju projekti tiks virzīti un administrēti jaunajā KLP plānošanas periodā. Komisijas pārstāvis uzsver, ka Eiropas Komisijā šobrīd ļoti aktīvi tiek strādāts pie tā, lai definētu KLP tīklu vīziju un stratēģisko plānu. Kopējam finansējumam būtu jābūt vismaz 4% no kopējā lauku attīstības finansējuma. No darbgrupas dalībnieku puses tiek uzsvērts, ka ir apsveicama vēlme turpināt inovācijas projektus, un tie tiešām ir nepieciešami, bet galvenais akcents ir jāliek uz to, lai to ieviešana būtu maksimāli vienkārša.

4. Eiropas Komisijas sociālā dialoga grupa

Runājot par aktualitātēm KLP nākošā plānošanas perioda veidošanā, Komisijas pārstāvis uzsver, ka šobrīd ir par 99% skaidrs, ka vienošanās par jauno KLP netiks panākta līdz 2020 gadam, un būs nepieciešams pārejas periods ar pārejas regulu. Komisija garantē, ka paspēs izstrādāt pārejas perioda noteikumus. Izskatās, ka pārejas periods varētu ilgt vienu vai divus gadus, taču nav izslēgta iespēja, ka tas būs nedaudz ilgāks. Šobrīd izskatās, ka vēl šajā EP sasaukumā nenotiks balsojums par komisiju sniegtajiem priekšlikumiem KLP grozījumiem, jo ComAgri vēl nav līdz galam vienojušies par virzāmajiem priekšlikumiem. Tomēr, ir zināms, ka no ComAgri puses varētu būt ap 8000 grozījumu.

Grupā tika uzsākta diskusija par sociālā dialoga grupu vispārējo efektivitāti, un vajadzību tās turpināt nākotnē. Kaut arī šīs grupas organizēt nav lēti, šeit primārais jautājums nav par finansēm, bet gan EK cilvēkresursu noslodzi, kā arī ieguldīto līdzekļu lietderīgumu. Šobrīd ir noslēdzies 4 neatkarīgu kompāniju izvērtējums, un tiek apkopoti tā rezultāti. Grupā apmeklētājiem jābūt gataviem, ka tie tiks uzrunāti no komisijas puses, un aicināti iesaistīties, atbildot uz pāris jautājumiem, un sniedzot savu redzējumu par grupu efektivitāti. No sociālā dialoga grupas apmeklētājiem tika sniegts viennozīmīgs atbalsts grupu turpināšanai, un tika pausts, ka tās nodrošina lauksaimnieku sasaisti ar politikas veidotājiem. Kā priekšlikumu COPA-COGECA pārstāvis virzīja samazināt prezentāciju skaitu, un palielināt interaktīvo pasākumu daudzumu.

Runājot par riska vadības instrumentiem, Komisijas pārstāvis atkārtoja iepriekšējā darba grupā rādīto prezentāciju, uzsverot riska vadības instrumentu pamatojumu, būtību, un akcentējot to, ka nākošajā plānošanas periodā jaunie riska vadības instrumenti būs obligāti ieviešami dalībvalstīm.

Inovāciju un pētniecības sakarā, tika atkārtota iepriekšējās dienas COPA-COGECA darba grupā esošā prezentācija. Runājot par klimata un vides politiku, prezentāciju sniedza

Nīderlandes kooperatīvu apvienības pārstāvis, stāstot par lauksaimnieku veiktajiem kolektīvajiem vides pasākumiem.

Atskaiti sagatavoja eksperts

Valters Zelčs